Nr. 7 Sibiiu, Joi 19 Ianuarie (1 Februarie) 1906 Anul LIV

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL.
Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele şi inserţiunile
se se adreseze Administraţiei tipografiei arhidiecesane, Sibiiu, str. măcelarilor 45.
Corespondenţele
se se adreseze Redacţiei „Telegrafului Român", strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refusă. Articoli nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE.
Pentru odată 14 fil., — de două-ori 24 fil., — de trei-ori 30 fil rêndul cu litere garmond.

Coaliţia capitulează!

Sibiiu, 31 Ianuarie n.

In sfârşit avem ştiri cari ne spun, că lucrurile au apucat pe calea care duce la pace şi înţelegere între Coroană şi coaliţia parlamentară. Solia trimisă coaliţiei din partea Maiestăţii Sale, cu mijlocirea contelui Andrássy, a fost acceptată din partea comitetului executiv al coaliţiei, ca basă pentru începerea pertractărilor, în scopul ca coaliţia să primească puterea. E semnul deci, că coaliţia se mulţămeşte deocamdată şi cu puţinul oferit din partea Coroanei, şi nu mai inzistă pe lângă limba maghiară ca limbă de comandă în armată, dupăce s'a convins, că Coroana nu-i poate face concesiunea aceasta.

In schimb însă Coroana a făcut Maghiarilor multe alte concesiuni însemnate. Cu toate că în formă autentică şi esactă nu se cunoaşte încă solia Maiestăţii Sale, a străbătut totuşi în publicitate, că Monarhul, dorind din toată inima se vadă restabilită liniştea şi ordinea în ţară, să învoeşte, ca pe lângă conservarea şi pe mai departe a limbei germane ca limbă de comandă la trupe, în atacările penale, limba de pertractare la judecătoriile militare din Ungaria se fie cea maghiară. Se învoeşte, ca în viitor comandele militare se fie indrumate să corespondeze cu autoritaţile publice ungare în limba ungurească. Să învoeşte, ca în regimentele ungureşti să fie decretată *limba maghiară ca limbă de regiment.* Se învoeşte, ca chestia steagurilor şi a emblemelor militare să se resolveze astfel, ca coloriile Ungariei încă să fie aplicate. Să învoeşte, ca independenţa vamală a Ţerii să se decreteze cu începere dela anul 1917. In cele interne apoi *Maghiarii primesc mişcare liberă,* de care de altcum s'au bucurat şi până acuma.

Dupăce contele Andràssy a comunicat întâiu şefilor din coaliţie condiţiunile acestea ale Coroanei, pe lângă cari Coroana poate să dee coaliţiei puterea, Luni seara, la oarele 5, le-a expus şi în faţa comitetului executiv al coaliţiei. Acì apoi *Kossuth* într'o vorbire mai lungă a făcut un exposeu amănunţit asupra situaţiunii, şi a propus spre primire condiţiunile Coroanei, cari sunt destul de favorabile, mai ales când se ţine în vedere, că continuarea luptei începute e de un succes foarte problematic. Cu excepţiunea lui *Ugron Gábor,* care a fost pentru continuarea luptei naţionale, până la împlinirea aspiraţiunilor şi postulatelor pentru cari s'a luptat până acum, toţi membrii din comitet au fost pentru capitulare, pentru abandonarea limbei maghiare ca limbă de comandă în armată, prin urmare pentru acceptarea propunerii Coroanei.

Contele Andrássy a plecat încă ieri, Marţi la Viena, şi probabil, că în momentul scrierii acestor şire se află de nou în faţa Monarhului pentru a-i comunica faptul, că „loiala" coaliţie a căzut de perfect acord cu Coroana, îi primeşte propositiunile şi e gata să primească formarea unui cabinet parlamentar.

Săptămâna s'a început deci bine; şi dacă nu se vor ivì cumva pedeci neprevăzute, se poate încheia şi mai bine, cu formarea noului cabinet, care e vorba să fie pus sub presidenţia lui *Szell.*

Lucrurile au luat deci întorsătura dorită spre bine, în urma împrejurării, ca Coroana să află în dreptul ei când ţine la limba germană ca limbă de comandă în armată, drept rezervat pe seama Coroanei în învoeala legată la 1867 cu Maghiarii, dar mai ales în urma împrejurării, că coaliţia nu puteà purta lupta cu Coroana cu sorţi de izbândă, ci mai curând ori mai târziu trebuia să capitoleze. A făcut bine deci, că a capitulat acum, până n'a întrat ţara de tot în era miseriei şi a nefericirilor.

Negreşit, că acum schimbări mari au să se facă în politica internă a Ungariei, în urma faptului, că şi partidul kossuthist ajunge să fie partid de guvernament, şi nu mai formează pentru Viena *spărietoarea* din trecut, când era considerat ca partid antidinastic, cu idei şi program resturnător de domnitori. Se vor face, probabil, grupări noue de partide, aşa ca partidul dela putere să aibă în faţă şi un partid respectabil de controlă, de oposiţie, care la timp potrivit să 'i iee locul. Schimbări însă, dela cari naţionalităţile nemaghiare din patrie n'au prospecte de a aştepta nici un bine. Ele jertfite au fost la anul 1867, şi jertfite rămân şi pentru mai departe, până când singure nu se vor supune din toate puterile sarcinei de a'şi croi, din propria lor hărnicie, o soarte mai bună, pe deplin meritată, în urma jertfelor ce le au adus şi le aduc pentru patria comună. Şi va da bunul Dumnezeu să vină odată şi vremea aceasta!

Cronică pedagogică.

Individualitatea.

(Fine).

Meritul nostru va fi cu atât mai mare, cu cât vom reuşì să avem mai mulţi şcolari stăpâni pe materia predată.

Temele şi compunerile de asemenea să fie cântărite după mijlocia nivelului intelectual al clasei.

După gradul de ştiinţă al şcolarilor se vor pune şi întrebările grele, de mijloc şi uşoare. Procedând astfel, nici un elev nu va fi pierdut din vedere, nici descurajat.

Lucrarea unui elev slab, care şi-a dat mai multă silinţă, să fie lăudată, chiar de ar fi inferioară acelei a unui elev mai inteligent, care nu s'ar fi ostenit într'atâta.

Rămâne acum să vorbesc despre chipul, cum am puteà să studiem natura copilului.

A ştì să stabileşti individualitatea cuiva este o artă, care se dobândeşte prin cultură multi-laterală, teoretică şi practică, şi prin experienţă pedagogică.

Invăţătorul să fie un bun psiholog, să aibă cultură estetică şi socială, să mai cunoască individualitatea poporului.

Pentru cunoaşterea individualităţii se vor ţineà aşa numite registre de individualitate.

Iată notele, după cari se pot face observaţiunile:

1. Numele, pronumele şi etatea elevului.

2. Caracterul şi poziţia socială a părinţilor, relaţiunile lor familiare.

3. Din punct de vedere fizic: sănătatea şi inima elevului, defectele fizice, bolele de cari a suferit şi urmările lor.

4. Cu privire la educaţia intelectuală: darurile naturale ale copilului, ideile sale, dicţiunea sa, atenţiunea de care este susceptibil, judecata, inteligenţa, memoria, imaginaţia sa, gustul de învăţătură, progresul ce face la studii, cunoştinţele sale anterioare, dacă e impresionabil şi până la ce grad.

5. In privinţa educaţiunii morale: *a)* Inima, gradul de senzibilitate, dispoziţiunea lui generală, simpatia, iubirea de frumos. Observaţii particulare: puterea de atenţiune, de apercepţiune, de dezvoltare, în urma unei istorioare povestită de învăţător şi reprodusă de elevi. *b)* Condiţiunile morale: aplicarea, conduita în şcoală şi în afară de şcoală, supunerea ori încăpăţânarea, curăţenia, temperatura, veracitatea, onestitatea, caracterul în general.

6. Sentimentul religios sau moralitatea, observată când se propune religia în şcoală, conduita din biserică, spiritul de contemplaţie în natură, la excursiuni.

7. In rezumat, se stabileşte de care temperament este elevul: flegmatic, sanguin, cu reacţiunea înceată şi slabă, melancolic, cu reacţiunea repede şi slabă, melancolic, cu reacţiunea înceată şi puternică, coleric, cu reacţiunea repede şi puternică.

O materie interesantă este pentru învăţători *caracterizările individuale,* făcute asupra elevilor, spre a le discută apoi în şedinţele intime ale cercurilor culturale, metoda raţională de tratare, în diferite clase, cu elevi de diferite caractere.

Din timp în timp vom ceti şi lucrarea clasei caracteristica scrisă, în termeni lesne de înţeles, a câte unuia din elevi, atrăgându-le, în mai greu de administrat.

FOIŞOARĂ.

Din vieaţa Sfinţilor.

Şi creştinismul şi-a avut epoca sa eroică. A fost firesc, ca această epocă influenţată de un nesfârşit entuziasm sfânt să fi fost descrisă oral, prin tradiţiune, în colori pline de farmec şi de avânt poetic, cu un scop special moral: de a îndemna la imitaţiune. Şi firesc a fost, că în este descripţiuni fantazia creatoare să-şi ia rolul şi, să treacă evenimentele, mărturiile din generaţiune în generaţiune, până odată ele au fost fixate în scrieri.

Aşa se explică pentru profanii, cari toate vor să le corecteze, să le pună la proba criticei, descripţiunile legendare ale eroilor, cari prin inocenicia lor au făcut să biruiască creştinismul asupra păgânismului şi prin luminile lor au alungat în întunerec rătăcirile ereticilor.

Pentru cei credincioşi însă aceste descrieri nu numai cum ni-s'au transmis din veacuri în veacuri sunt tot atâtea adevăruri dumnezeeşti, nediscutabile, adevăruri, cari încălzesc şi luminează inimile şi luminează minţile mai mult decât orice alte scrieri şi învăţături profane.

Eată pentruce descrierile aceste, cunoscute sub numirea *„Viaţa Sfinţilor"*, au fost atât de cu drag şi cu nesaţiu cetite şi gustate de poporul nostru încă neinfluenţat de spoiala unei false civilisaţiuni.

Dispărând aproape cu totul cărţile cu numele amintit, tipărite la Bucureşti 1835, credem că vom face un bun serviciu credinciosului popor român, dacă vom publica în foiletonul *„Telegrafului Român"* o colecţiune din *„Vieţile Sfinţilor"* întocmite după ediţia de Bucureşti 1835, de către fostul protoprezbiter al Sibiiului *Simeon Popescu* profesor în Bucureşti.

Vom retipărì apoi aceste descrieri şi în broşurele mici, pentru a le putea avea pe lângă un preţ neînsemnat fiecare cărturar român şi bun creştin. Facem începutul cu

Vieaţa Sfântului Vasile.

Botezul. Născut în *Cesareea Capadochiei,* sfântul *Marele Vasile,* dupăce şi-a petrecut copilăria şi tinereţele la cele mai vestite şcoli, când a ajuns la vîrsta de 26 ani şi-a vândut averile şi s'a dus la *Ierusalim.* Acolo s'a înfăţişat Episcopului cetăţii şi l-a rugat să-l boteze în rîul *Iordan,* căci încă nu era botezat. Episcopul l-a ispitit de aproape şi minunându-se de învăţătura, de înţelepciunea, de blândeţele şi de zmerenia lui şi din aceste cunoscând, că vas ales al lui Dzeu este, cu bucurie s'a dus în Iordan să-l boteze.

Ajuns pe malul rîului, Vasile a căzut cu faţa la pământ şi cu lacrămi ferbinţi s'a rugat lui Dzeu să-l facă vrednic de sfânta taină a Botezului, apoi a intrat în apă. Şi cum stetea el în apă, când s'a apropiat de dînsul Arhiereul, ca să-l boteze, eată un *fulger din senin s'a pogorât peste ei şi un porumbel din acel fulger, eşind a intrat în Iordan şi turburând apa a zburat la cer.*

Vasile-Pustnic. Deşi traiul Sfântului era ca al *Proorocului Ilie,* că purta numai o singură haină sărăcăcioasă, mânca numai odată pe zi puţină pâine de orz şi bea numai apă, dormia numai câte un cias-două pe noapte, acoperit cu un sac, ear ceealaltă vreme ori cetia ori se ruga; deşi avea un aşa traiu sfânt, el totuşi nevrednic se credea de sfânta şi marea taină a *preoţiei.* Şi deci, ca să o poată primì cu vrednicie, după botez s'a dus în pustie, unde a petrecut în singurătate, în post, în rugăciune şi în ispitirea sfintelor Scripturi. Apoi a cercetat cu deamănuntul sfintele locuri şi pe călugării, cari se aflau pe acolo, luându-se cu ei în viaţa sfântă.

Vasile-Preot. După câţi ani de vieaţă pustnicească şi de călugărie Vasile a primit marea taină a preoţiei, la vreme după aceea, când *Cesareei, obştia cu un glas voia să-l aleagă pe dînsul, însă, în zmerenia sa nesimţită pentru o aşa înaltă treaptă, se ascunsese şi s'a ascuns.* Dar cum se afla obştia, au ales pe *Eusevie* era cu adevărat om cu bune purtări, dar cu puţină învăţătură. Văzând că pe Vasile toţi îl cinstesc şi-l slăvesc pentru învăţătura lui, s'a umplut de invidie şi a început a se arăta cu duşmănie către dînsul. Dar Sfântul, nevoind să dea loc mâniei şi păcatului, fără de veste a părăsit cetatea şi s'a dus în pustie, unde a petrecut un puţină vreme. *Acolo în pustie a adunat în jurul său mulţime de călugări şi le-a dăruit legi călugăreşti, după cari se conducă, vieaţa îngerească pe pământ.* Aceste legi şi astăzi sunt în putere.

Vasile-Arhiepiscop. Vremile însă erau grele, că biserica lui Dzeu greu se învăluia de goanele învăţătorilor mincinoşi, numiţi *eretici.* Ear Eusevie arhiepiscopul, neţinând

acelaş timp, atenţia asupra modului de purtare, în şcoală şi în afară.

Cu privire la timpul observaţiilor noastre, ni se recomandă următoarele:

Să observăm în tăcere toate apucăturile elevilor. Când nu este o încordare în suflet, când elevul nu ştie că e observat, atunci vedem naturelul lui adevărat.

Caracterul copiilor se cunoaşte foarte bine în recreaţie, în jocuri, şi acasă la dânşii.

Vor fi deci observaţi nu numai în clasă, ci şi în ogradă, acasă, cerând deslușiri dela membrii familiei.

Dacă învăţătorul se va deprinde a observà cu atenţiune psihicul şcolarilor săi, şi dacă va întâlnì şi perfecţionà procedările sale didactice, prin fiecare încercare răuşită ori nerăuşită, atunci el va puteà învăţà mai mult decât din cărţi.

Pedagogul Cristian G. Salzmann ne povăţueşte:

„In loc de a cetì multe asupra educaţiunii şi a ascultà prelegeri pedagogice, căutaţi mai bine copiii, în a căror societate să petreceţi zilnic câteva ore.“

Inainte de a terminà, adaug: In şcoale, mai avem câte unul doi din acei copii slabi la minte. Faţă de aceste fiinţe nenorocite să fim cu multă răbdare. Cu asprime nu putem face nimic.

Incheiu modestul meu articol cu afirmaţia: Numai studiind individualitatea şcolarilor le vom puteà mânuì cu mai mult succes educaţiunea convenabilă în epoca copilăriei, fără constrângere, şi printr'o procedare conformă naturii, mai roduică în rezultate, pentru viaţa practică.

(Din „Viitorul“). *V. Costăchescu.*

Armele preotului în secolul XX.

(Urmare.)

Ştiu eu foarte bine, că libertatea prea mare în a cugetà, scrie şi vorbì, trece uşor în nesfrânare, sugrumă adevărata libertate, întunecă mintile şi violează adevărul. Dar ştiu şi aceea, că lipsa de libertate produce trândăvia şi apatia spiritelor, le face nefructifere, şi că stăgnarea sau nemergerea înainte însemnează pederea terenului câştigat. Dacă detragem pământului lumina şi aerul, vom vedea în curând cum pomul îngălbeneşte şi cum vestejesc florile şi fructele cad înainte de vreme. Dacă detragem spiritelor omeneşti lumina şi aerul unei oneste libertăţi, împintenarea de a face scrucări, cari nici odată nu sunt lipsite de muncă grea şi de primejdii, — vom aveà numai oameni timizi, nesiguri, trândavi, neproductivi, capabili poate de a conzervà, tre cutul, ori de a călcà pe cărări bătucite, dar incapabili de a-şi forma nouă orizonturi! . . .

Ordinea naturală se deosebeşte de cea supranaturală, raţiunea de credinţă, ştiinţele omeneşti de cele dumnezeeşti. Dar' deosebirea încă nu însemnează despărţire, cu atât mai puţin *contrast!* Natura e basa, pe care se ridică edificiul supranatural, ear noi suntem capabili de a primì revelaţiunea şi graţia numai pentrucă suntem fiinţe provăzute cu raţiune.

De acì urmează, că forţele naturii şi ale graţiei, fără ca să se contopească, se unesc şi se sprijinesc reciproc, în orice mod posibil. Să luăm o plantă sălbatică. Dacă o altoim, ea rămâne tot numai o singură plantă, dar prin ţesăturile ei circulează două vieţi deosebite. Viaţa veche a tulpinei, şi viaţa nouă a ramurei altuite. Două vieţi, cari întră în contactul cel mai intim, şi se contopesc în mod atât de miraculos, încât formează numai o viaţă. Dacă viaţa tulpinei e destul de tare, aşa are să fie şi viaţa ramurei altuite. Dacă e slabă şi sărăcăcioasă, la fel va fi şi a ramurei. Tot aşa stăm şi cu raţiunea naturală. Dacă e tare, nutrită cu studii temeinice şi e dezvoltată, atunci şi credinţa, care îi este suprapusă, va scoate din ea forţe, nutremânt, decor şi împodobire. Celce grijeşte rădăcina şi tulpina pomului nobilitat şi caută să-l aducă la putere şi prosperare, grijeşte prin aceasta şi partea de sus a pomului, făcându-o capabilă de a aduce fructe mai bogate şi mai bune.

Am zis, că Cristos nu pentru aceea a venit în lume ca să înveţe ştiinţe omeneşti, să creeze filozofi, fiziciani, matematici, ci a venit pe pământ şi a întemeiat biserica sa pentrucă să ducă pe toţi oamenii la fericirea cea veşnică. Dar ştiinţele numite au ezistat şi ezistă, mai mult ori mai puţin, în toate timpurile, la toate popoarele şi la toţi oamenii, cari le posed, cultivă şi le preţuesc, şi cari sunt mândri că le posed, compătimind şi desprețuind de multe-ori pe celce sunt străini de ele, şi folosindu-le ca arme în paguba bisericei şi a credinţei. Acesta e un fapt văzut şi înţeles de toţi. Un preot, oricât de erudit ar fi în ştiinţele sacre, dacă nu posedă şi ştiinţele omeneşti, dacă îi lipseşte educaţia literară pentru societatea civilă, dacă îi lipsesc studiile din acele ramuri ale ştiinţei, pe cari le cunosc şi le preţuesc laicii, nu-l va băga nimeni în seamă, lumea-i va numì: dur, necioplit, şi disprețul căzut asupra preotului se extinde în mod natural şi asupra religiunei, pe care o reprezintă. Va zice lumea: uitaţi-vă, lucruri pe cari le ştie cancelistul notarului, farmacistul, veterinarul, şi mulţi alţii, cari n'au absolvit de cât puţine clase liceale, preotul cu atâta şcoală şi învăţătură nu le ştie. Ei bine, ce se învaţă în seminarii?

Dacă voim, ca oficiul nostru să nu fie desprețuit din partea stimei generale a păturei culte, activitatea noastră să nu fie impedecată, — atunci trebue să delăturăm aceasta pedecă, şi să intrăm în veacul acesta mândru de ştiinţele sale astfel înarmaţi, ca să nu ne râdă în faţă, desprețuindu-ne pe noi, şi aceea ce reprezentăm noi. Dacă voim, ca veacul acesta să primească dela noi învăţăturile supranaturale, pe cari i-le dăm în numele dumnezeirei, să le accepteze şi conserveze, atunci trebue să arătăm că şi noi cunoaştem întrucâtva şi stimăm învăţăturile sale. E aceasta o concesiune tăcută, reciprocă. Ca reprezentanţi ai dumnezeirei şi comunicatori ai poruncilor acesteea către omenime, nu ne este iertat să negligăm nimica ce ar puteà face, ca misiunea noastră să câştige în vază şi onoare, şi ar puteà face ca oamenii să câştige despre religia de noi reprezentată o noţiune mai înaltă. Pentru ajungerea scopului, mijloc extrem de eficace este *ştiinţa*, cu care lumea e atât de mult îmbogăţită. Pentrucă preotul mai puţin cult, chiar şi dacă ajunge între oameni superficiali în cultură, îşi dejoseşte religia, o pune pe treaptă inferioară, fie altcum ori cât de bun şi de punctuos. E groaznică acuzaţia *ignoranţei* chiar şi în lucruri omeneşti şi de domeniul ştiinţelor naturale. Pentrucă lumea le amestecă toate, pe nedreptul, dar le amestecă. E de înţeles deci, că dacă noi ne eschidem din lume, dela viaţa spirituală şi civilă, în care suntem siliţi să trăim; dacă nouă ne este necunoscut aceea ce lumea, în care trăim, cunoaşte, admiră şi cere dela fiecare om cu potrivită cultură: atunci negreşit că vom rămânea îndărătul acestei lumi, care cu greu ne va împrumuta urechia spre a primi cu stimă şi dor de învăţătura aceea, ce noi vrem să o învăţăm. Puţini sunt oamenii, cari posed puterea şi modestia de a se face şcolarii oamenilor cu mai puţină învăţătură de cât ei . . . . . E deci necesar, ca clerul în ale ştiinţei să stea pe un nivel egal cu el laicilor, cel puţin în acele părţi ale ştiinţei, cari stau în legătură cu religiunea, pentrucă să le poată spune laicilor, fără frică, fiar şi fără îngâmfare: eu ştiu ce ştiţi voi, şi ştiu şi aceea ce voi nu ştiţi, or nu ştiţi destul de bine, *adevărurile religiunii!* Aceaste o pretinde lutăiu de toate onoarea bisericii şi a religiunii. Şi nu se poate repeta din destul, că deşi nu e raţional şi cu dreptul, ca preotul să fie confundat cu religia şi biserica, pe care o serveşte, — lucrul acesta totuşi se întâmplă în faptă, şi lumea aşa judecă şi nu altcum. Ignoranţa preotului vine pusă în contul bisericei, şi dă drept rezultat compătimirea ori bagatelizarea religiunei, care are un reprezentant slab şi puţin instruat. Dacă ne iubim religiunea, dacă ne iubim biserica, mama şi învăţătoarea noastră, atunci întreaga noastră nizuinţă trebue să meargă într'acolo, ca să o ferim de ruşine, pe care iar aruncă-o în faţă, din vina noastră, lumea atât de mândră de ştiinţele ei, când ar zice: *vedeţi ce dar incult!*

Dacă ignoranţa clerului aduce ruşine pe seama religiei şi a bisericei, — cunoştinţele sale vaste şi cultura sa negreşit o mare onoare îi aduce, şi îi câştigă stimă şi preţuire. Nu avem noi lăsat oameni bisericei, bucuria nespusă, când putem să citim numele din acei distinşi puterenul ştiinţelor? Nu ne lăudăm cu e şi nu le pomenim numele la toate ocazii, căutând ca şirul lor să fie cât să poată de lung?

Mai este şi un alt motiv, mult mai imemnat, care impune clerului să-şi însuşească, nu numai ştiinţele sacre, ci şi cele profane, întrucât ele au puncte de atingere cu cele dintâiu. Adevărul, în special adevărul revelat, e în continuu urmărit de veşnica sa duşmană şi prigonitoare, de rătăcire, întocmai cum pe oraşul sănătos îl tot înconjoară sarmedenie de boale, gata să îl atace. Clerul să propage adevărurile primite dela Cristos, adevărurile pe cari biserica i-le-a pus pe buze. Asta e prima datorinţă a clerului. Din ea se naşte însă a doua. Care? Aceea de a *apăra* adevărurile şi a le conserva neştirbite, scoţindule intregi din atacurile îndreptate în contra lor din partea ignoranţei, reavoinţei şi a patimei. Cristos şi apostolii au avut inimici şi contrari. Biserica încă i-a avut, îi are şi'i va aveà până în ziua din urmă a vremilor. Un singur adevăr revelat, o singură lege dumnezeiască sau bisericească n'a rămas fără atac, în tortochiare, calumniare sofistică, de ori-ce natură, pese toate la cale de către erezie, schizmă, necredinţă. Vă întreb deci, preoţilor, cum veţi fi voi în stare să respingeţi atacurile şi calumniile, să demascaţi sofismele, de cele mai de multeori foarte fine, să ţineţi în credinţă poporul simplu şi neespert, — *dacă vouă vă lipseşte ştiinţa?*

(Va urma).

NOUTĂŢI.

† **Regele Cristian** al Danemarcei a murit Luni la oarele 4 dimineaţa, după scurte suferinţe, în etate de 88 de ani. Era cel mai bătrân domnitor şi înrudit cu aproape toate curţile europene. In locul seu a fost proclamat rege al Danemarcei fiiul seu Frideric, ca Frideric VIII.

*

Un ordin al ministrului de honvezi. Ministrul unguresc de honvezi *Bihar* a adresat tuturor comandelor districtelor jandarmeriei un ordin, în care autoriză jandarmeria, ca în contra acelor rezervişti de întregire, cari nu se supun ordinului de chemare supt steag, respective nu s'au prezentat nici până acum la serviciu, să aplice mijloacele de forţă prevăzute în legea militară, adecă să-i escorteze cu forţa brachială la trupe, ca pe nişte dezertori militari.

Impăratul Wilhelm şi Polonii. Impăratul Germaniei pretinde abzicerea contelui Kosroth din postul de economă la academia de cavalerie din Liegnitz, fiindcă a permis să încapă pe mâinile Polonilor o parte din averea academiei. La caz contrar se va începe cercetare disciplinară contra lui. In fata acestei dileme Kosroth a predat economatul contelui Karmer.

*

Concert monstru la expoziţia naţionala. Citim în nr. 2 al „Vieţii literare“: „A avut o idee fericită dl Chiriac, popularul nostru [illegible] de cor, când a propus din [illegible] ai cultelor să inlesnească aranjarea unui *concert monstru* la expoziţia naţională din [illegible]. Auzim acum, că propunerea dlui Chiriac a fost primită, şi că dsa a fost însărcinat a lua măsurile de lipsă. Dl Chiriac a şi trimis o adresă tuturor corurilor române din Ungaria, Transilvania şi Bucovina, invitându-le să ià parte la acel concert. Vor mai colabora la aceeaşi serbare artistică corurile din ţară ale tuturor societăţilor române şi germane, precum şi un cor de [illegible] o 400 învăţători.

Confiscare. Numărul de Sâmbătă al ziarului „Budapest“ a fost confiscat, de oare-ce procuratura a găsit în articolul de fond ofenze la adresa regelui.

*

Foaie nouă. *„Lucrul“* se cheamă foaia economică literară, al cărei număr 2 din anul I ne a sosit în redacţie, având ca editor şi redactor responsabil pe dl profesor Iosif *Bălan*. Apare de 2 ori la lună în Caransebeş, cu abonamentul anual de 4 coroane. Sumarul numărului 2 e bogat şi interesant, fraţând la partea economică despre gunoiu, influenţa aerului rece asupra corpului animalelor, plantarea pomilor, etc., ear la partea literară găsim un articol interesant despre „Insemnătatea noţiei de veşnic“, şi începutul unei monografii a comunei *Iaz*, care porneşte din veacul al XV-lea. O recomandăm şi-i urăm vieaţă lungă.

*

Noua sfetnic crăiesc. Regele nostru a distins cu titlul de „consilier regesc“ pentru meritele sale pe dl Francisc Orban, directorul şcolei superioare comerciale de stat din Braşov.

*

Petrecere în Cluj. Universitarii români din Cluj invită la petrecerea cu dans ce se va aranja în sala dela „Hotel Central“, în 17 Februarie m. 1906. Inceputul la 8 oare seara. Intracea: De persoană 2 cor. De familie (până la 3 membri) 5 cor. Venitul curat e destinat pentru casina universitară. Offertele mărinimoase se vor căuta în publicitate şi sunt a se adresa la cassarul: Vasile Cucu (strada Frank Ferencz n. 37).

---

destoinic să apere biserica, nevoit s'a văzut să cheme întru ajutor pe Vasile, pe care îl gonise din cetate. Deci, *cum oarecând* ***Impăratul Saul şi-a cunoscut greşala către Prorocul David,*** *aşa şi arhiepiscopul Eusevie şi-a cunoscut greşala către el. Vasile,* şi prin scrisori s'a împăcat cu dânsul, rugându-l să vină şi să-i ajute ca să apere biserica de gonacii eretici. Ca [illegible] inima el, Vasile, iertând pe Eusevie, a alergat la dânsul şi mult estenuându-se cu grâiul şi cu sfatul, a [illegible] credinţa de eresurile lor.

Nu mult după aceasta murind Eusevie, *sfântul Vasile, prin voia sa, a fost ales şi apoi arhiepiscop al Cesareei Capadochiei.*

Traiul lui Vasile. Ca arhiepiscop Vasilie şi-a schimbat felul vieţii. Hrana lui *puţină pâine de orz şi apă; îmbrăcămintea o haină smerită, dormia rar, abia câte o oră-două. Incât îndă creanca o petrecea în rugăciune pentru sine şi pentru alţii, învăţând pe alţii, apărându-i şi slujindu-i, ori povăţuindu-i spre tot binele; ori ajutând pe cei lipsiţi şi mângâind pe cei bolnavi, ori apoi apărând cu graiul şi cu condeiul dreapta credinţă.*

Din faptele lui vrednice de laudă vom povesti numai câteva, ca să-i putem vedea [illegible] dumnezeeşeşti pentru lege şi credincioşi, că pe toate cine le poate spune?

1. **Scăparea de foamete.** *Foametea.* Pe vremea Marelui Vasile s'a făcut o înfricoşată foamete, încât mulţi muriau de foame: mai rămăsese grâu numai la câţiva bogaţi, cari îşi aveau hambarele pline, dar nu voiau să vândă, aşeptând ca grâul să se scumpească şi ei să câştige bani mulţi. *Această poftă de câştig păcătos a câtorva sgârciţi cu inima împietrită o mustră Sfântul* [illegible] *multe cuvinte de* [illegible], *dar* [illegible] *o îndreptare. Atunci el le* [illegible] *la fiecare ladecosebi, şi* [illegible] *vină la biserică. Ei şi* [illegible] *să vadă, ce voiţe să le spună arhiepiscopul, care văzându-i le arăta prăpastia rău-urii, spunându-le, că mai mare păcat nu este decât acela de a pândi strămtorarea desperaţiei şi a se îmbogăţi pe sinul desperându-l pe el. Asa oameni, ziceau Sfântul, n'au drept să se numească creştini, dar vrei măcar oameni ei fiere, că sunt mai răi şi decât fierele, cari oricât sunt de sălbatice, se înduioşează la nevoie.*

Inlăturarea foametei. Prin ce învăţături şi mustrări Sfântul a izbutit să înmoaie inimile celor sgârciţi, cari se îndupleacă să deschidă hambarele şi să vândă grâu celor lipsiţi. Atunci *Sf. Vasile şi-a* [illegible] *tot ce a avut şi cu banii luaţi a cumpărat grâu pentru sărăci. Şi, ca* [illegible] *împărţi tăiuror lipsă* [illegible] *şi* [illegible] *ceţate, el* [illegible] *se* [illegible] *rând şi împărţind, ba a făcut* [illegible] *şi a împărţit celor mai lipsiţi. Prin faptul acesta a înlăturat primejdia foamei şi din epărţia sa.*

(Va urma).

Nou doctor în drepturi. Dl *Constantin Moga*, originar din Vălcele, fost stipendist al „Fundațiunii episc. Moga“, a depus la 22 Ianuarie a. c. cu succes eminent ultimul riguros din științele juridice și va fi promovat „*doctor juris*“ Sâmbătă la 3 Febr. a. c.

Tripla alianță balcanică. „Pester Lloyd“ publică știrea menită a face senzație în cercurile politice, că Sârbia, Bulgaria și Muntenegro, sprijinindu-se pe protecția Englitierei, au legat între dânsele alianță politică. De va fi adevărat, fața Balcanului se va putea limpezi.

Din Vale ni-se scrie, că pentru câștigarea sumei trebuincioase în scopul înfrumsețării bisericei și a provederii școalei cu cele necesare s'a deschis acolo o colectă benevolă, care a dat rezultate îmbucurătoare, datorite în cea mai mare parte îndemnurilor și sfaturilor ale protoprezbiterului tractual Dr. *Ioan Stroia*, care în 27 Decembre v. a mers la fața locului, și servind în biserică, a ținut poporului, care venise întreg la biserică, o vorbire electrizătoare. A apelat în ea la simțul de jertfire al poporului, pentru biserică și școală, și poporul l'a înțeles și l'a ascultat. Lista ofertelor benevole, ofrite cu ocazinnea aceasta pentru biserica și școala din Vale, o vom publică într'un număr mai apropiat al ziarului nostru.

*

Ieri, Domnul Gheorghe *Tăbăcu* și domnișoara Mariți *I. Câmpea* își anunță celebrarea religioasă a cununiei lor, care va avea loc Duminecă în 22 Ianuarie (4 Februarie) 1906, la orele 11½ a. m. în biserica gr. or. română din Stupini-Brașov.

*

Serbătorirea dlui Petru Poni. Cu prilejul împlinirii vârstei de 65 ani al P. *Poni*, distins profesor universitar în Iași, va fi serbătorit de colegii săi și de întregul corpul profesoral din Iași. Academia Română îndeosebi va trimite un delegat. Din incidentul acesta dlui Poni i-se va prezenta un volum și o sumă de 25.000 lei, strânsă prin subscripție publică, din care se vor premia lucrările cele mai de seamă ale studenților. Se știe, că dl Poni ca profesor are însemnate lucrări în mineralogie și mai ales în chimie, făcând cunoscuta compoziție petrolinilor române. Ca ministru este întemeietorul Casei Școalelor, o instituție, care a dat bune roade. Tot Dsa este făuritorul legii asupra învățământului primar și normal din România. Merită are multe, ca se fie și de o căldurosă manifestare de prețuire din partea cărturarilor de bine.

*

Ciumă. În Rusia a izbucnit ciuma, încă din luna lui Decembre, ear dela începutul lui Ianuarie și în nordul Afganistanului. Din cauza acestei boale înfricoșate au murit în colosul dela nord peste 300 de inși.

*

Din Brad ni-se scrie, că petrecerea aranjată acolo în 26 Decembre v. din partea reuniunii femeilor române, cu concursul corpului didactic dela școalele centrale, a fost bine succesă. Programul a fost executat cu precaziune din partea elevilor dela școală, ear jocul a fost animat. S'a jucat și „Romana“. Dintre domnișoare patru s'au prezentat în costum national. Ca totdeauna, ilustru domn Ioan cav. de Puișcariu a arătat multă bunăvoință și de astădată și-a dat de seoe lucrează pentru înaintarea și înaintarea poporului. Asemenea și dl Iulin cav. de Puișcariu.

*

Din foaia umoristică „Herkó páter“ ear s'a confișcat un numărul lui chip cu inscripția „Tempora mutantur“, în care procuratura [illegible]

*

[illegible] comisie constătătoare [illegible] provocă pe catolici [illegible] uniuni catolice“, al [illegible] cu dușmanii re[illegible] cu daruri pentru [illegible] uniunei se cu[illegible] 5 puncte: a) asigu[illegible] pentru papa; b) în[illegible] nenorocite și ajun[illegible] miliile lor; c) ajutarea [illegible] ărițelor din exil; d) [illegible] se schimba în bine [illegible] că a episcopilor și a [illegible] bisericilor, școa[illegible] anitare, a drepturilor [illegible] icizmului. Provocarea [illegible] rezidenți: Kelber și [illegible] ucauld; ca viceprezi[illegible] Brunetière, ear ca [illegible]

„Muza Română“. Numărul prim al revistei muzicale „*Muza Română*“ va apăreà la finea lui Ianuarie vechiu cu următorul conținut muzical: 1. Marșul „O idea“, compus din cântecele „Călugărul“ și „Adio la Carpați“. 2. Uvertura la balada „Erculean“. 3. Jocuri din Banat. 4. Priceasna dela sf. Paști „Cu trupul“, pentru cor bărbătesc. 5. Romanță din opereta „Scara mâței“, voce și pian.

*

Un papyrus prețios. Un învățat german a aflat un papyrus grecesc, în care se descrie o luptă a lui Hannibal dintre anii 218-201 a. Hs. Pe dosul papyrusului stă scris, că fragmentul e scos din cartea a IV a „Cărților despre faptele lui Hannibal,“ scrise de grecul *Sophylos*, care a fost profesorul și secretarul marelui general, și care l'a însoțit în toate luptele, pe cari le-a purtat contra Romanilor.

*

Petrecere în Aciliu. Corpul învățătoresc dela școala română gr. or. din Aciliu aranjază Duminecă, în 4 Februarie a. c. petrecere școlară împreunetă cu teatru și joc. Invitări speciale nu se fac. Profitul curat e destinat pentru biblioteca școlară.

*

Petrecere cu dans se va aranja în Brad, hotel „Central“ la 29 Ianuarie v. (11 Februarie n.) 1906 în favorul „fondului Dr. Iosif Hodoșiu“ dela gimnaziul român gr. or. din Brad. Intrarea de persoană 2 cor. De familie 5 cor. Începutul la 8 ore seara. Suprasolviri să se adreseze direcțiunii gimnaziale și se vor cuita publice și în programa gimnaziului.

*

Petrecere în Abrud. Reuniunea femeilor rom. din Abrud, Abrudsat și jur invită la petrecerea cu dans, costumată (costume românești poporale), ce o va aranja Joi în 8 Februarie st. n. a. c. în sala hotelului „Detunata“ din Abrud. Începutul la orele 8 seara. Prețul de intrare: de persoană 2 cor. de familie 5 coroane. Venitul e al Reuniunii femeilor române din Abrud, Abrud-sat și jur. În pauză se aranjază o ședătoare populară. Suprasolviri se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale ziaristică.

*

La fondul de 20 fileri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare s'au mai făcut următoarele dăruiri: Aurel Brațu, profesor, Ioan Popovici, paroh (Sadu), [illegible] Veturia Boia (Ormenișul-de-câmpie), din prilegiul plasărei fratelui său Ilarie la lăcătușerie, Ioan Prișcu (Brașov) din prilejul hirotonirei sale, I. Beșa, maestru pantofar (Poiana), fiecare câte 1 cor.; Aron Sucia, locot., din prilejul plasării nepotului său A. Sucia de învățăcel cojocar, 2 cor.; Nicolae Vlad-Stezar, cleric absolut, 30 fil.; George Lupu, paroh (Dridif), 40 fil.; Ioan Bologa, măestru pantofar, George Dima, profesor (Brașov), Vasile Mușat, paroh (Sâmbăta-infer.), Petru Tălmăcean, portărelul „Reuniunii rom. de înmorm. din Sibiiu“, Petru Cânda curelar; Ioan Bârsan, înv., ambii din Reciu, fiecare câte 20 fileri, și Vic. Tordășianu, referent conzist., 10 fileri.

*

„Stimatului domn Albert Müller, Budapesta, V. Vadász-utcza 42/V. Crucea inventată de dta mi-a sosit și te rog să primești cordiala mea mulțămită, deoarece inventiunea dtale a avut o înrîurință de tot binefăcătoare asupra mea. Rog pe bunul Dzeu să te binecuvinteze pentru aceasta. Cu distinsă stimă, *Dr. Iulie Mátyás.*“ Această epistolă a fost adresată inventatorului cruciei sale electro-magnetice nr. 86.967 R. D. și dovedește cât de eminent ajută această cruce la vindecarea boalelor reumatice, la astmă, țiituri de urechi, sgârciuri de inimă ș. a.

Nr. 25. 1906.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de inspector la casele fundațiunii Gozsdu din Budapesta se escrie concurs.

Cererile sunt a se înainta la reprezentanța fundațiunii lui Gozsdu și a se subșterne cancelariei fundaționale (*Budapest, VII., Holló-utcza 8)* până în 16 Februarie (1 Martie) s. c.

Condițiunile mai deaproape se pot vedeà în cancelaria fundațiunii dela 10—12 oare a. m.

Din ședința comitetului fundațional ținută în 12/25 Ianuarie 1906.

Din Turda.

— 29 Ianuarie n.

Anul trecut am avut plăcuta ocazie ca să vestesc în coloanele acestei foi știri îmbucurătoare despre înaintarea pe toate terenele a românilor gr. or. din Turda.

Cu înființarea școalei celei nouă o nouă eră s'a deschis pentru noi.

In anul trecut am avut fericirea de-a căpătà un învățător harnic în persoana dlui Oct. Simtion, care din elemente cu totul laice și analfabete a înjghebat un cor bisericesc, care în timp de 3 luni, din Oct. până la Crăciun, a studiat întreaga liturghie a lui Dima, spre mândria și mângăerea sufletească a tuturor. Ear' către finea anului, acelaș cor ne-a delectat și cu un concert poporal, ceva nou de tot pe aici, — care a pus în uimire pe toți românii din loc și împrejurime.

In anul acesta am avut apoi norocul de-a căpătà earăși un învățător pricepător în ale muzicei vocale și instrumentale, care a dus mai departe și a perfecționat opera începută de dl Simtion. Înțeleg pe dl teolog absolvent Laurențiu Curea.

Probă a hărniciei sale a fost concertul, ce l-a dat corul bisericei noastre în ziua de Boboteză în sala cea mare din hotelul „Europa“.

Aproape întreaga inteligență română, fără deosebire de confesiune, apoi popor și meseriași în număr mare au umplut sala dela Europa, așteptând cu dor prestațiunile. Acestea au fost fără doar și poate peste toată așteptarea.

Programul a fost publicat și în coloanele acestei foi. Aproape toate punctele au stârnit aplause meritate, iar unele au fost bisate, cum a fost „Răsunetul dela Crișana“ și „Pâc“, de Vidu, apoi „Morariul“ de D. Kiriac.

In pauză de asemenea s'a produs corul cu o mulțime de cântări așa, că cei câțiva tineri Unguri, cari să aflau din întâmplare în restaurant, au rămas uimiți de preciziunea, cu care cântau nește țărani, cei mai mulți analfabeți.

Publicul present a fost salutat de dl protopop Jovian Mureșan, care a muncit din greu la reușita concertului.

Au mai vorbit dl Dr. V. Moldovan pentru protopopul Ionaș, și învățătorul Curea.

Dl protopop onorar Ceortea din Cojocna a vorbit însuflețitor pentru coriști. Deasemeni pentru preoțime și învățătorime, accentuând importanța și greaua lor răspundere, a vorbit și dl Vasile E. Moldovan din Cluj.

Resultatul material arată un profit curat de 97 Cor. 72 fileri în favorul fondului corului. Inainte cu zel și însuflețire.

Raportor.

Cărți și reviste.

Candela, foaie bisericească-literară, an. XXV nr. 1. Cuprinde urmarea studiului dlui Dr. V. Găina asupra asemănărilor și deosebirilor între Buddhizm și Creștinism; urmarea introducerei și comentariului la cartea prima a [illegible] de dl Dr. Tarnavschi; [illegible] storale, text rusesc, etc. Apare odată [illegible] lună, în Cernăuți, cu abonament anual de 8 coroane.

Albina, revistă enciclopedică populară, an IX nr. 16, aduce articole de dnii Gh. Coșbuc, P. Dulfu, V. S. Moga, de dna Sofia Nădejde, etc. instructive și potrivite unele.

*

„Din primăvara vieții“, poezii de *Emil A. Chiffa.* Autorul a cuprins sub titlul acesta activitatea sa dintre 1903—1905, ca versificator al foiletoanelor dela gazete, ori al vreunei reviste mai necitite. A făcut bine, a făcut rău? In tot cazul folos n'a adus literaturii noastre, dar nici gustul cititorilor nu-l va corumpe. Fiindcă autorul nu se ține de sfatul bun, pe care i-l'a dat un îndrumător al vieții noastre literare, și urmează a scrie versuri — dsa le zice poezii, — poatecă i-s'ar puteà arătà greșeli de concepție și de formă, dar broșurica aceasta nu te silește să stărui asupra ei, căci nu e o îngăduință hotărîtă.

I. P.

Din public.+)

Mulțămite publice.

Ioan Lup j., Ilie Manta și Ioan Călbează, intreprinzând în America, unde se află, o colectă între Românii de acolo pentru biserica din Trapold, tractul Sighișoara, au contribuit următorii:

Ilie Manta, Nicolae Fleșar, Ioan Călbează, Zaharie Călbează, Ioan Lup, Nicolae Lungociu, Nicolae Radu, Nicolae Tecușan 198, Ioan Manta, Ioan Suciu, Nicolae Spiridon, Stefan Caraba, Zaharie Șioner, Ioan Coman, Ioan Burlea, Dumitru Coman, Nicolae Șioner, Rupa Baboș, Zaharie Petreză, Nicolae Fleșar 208, Nicolae Sârb, fiecare câte 1 dolar, Ioan Moldovan, 50 centi, toți din Trapold. Nicolae S. Rohan, 2 dolari, Zaharie Urdea, 20 centi, Ioan Manta, 25 centi, toți din Șaeș, Stefan Moldovan, 50 centi, Stefan Șioner, 25 centi din Sighișoara. Nicolae Pologea, 25 centi, Boholț, Ioan Hilo Iacob 25 centi, Dumitru Tonciu, 20 centi, Samoil Armie 10 centi, Ioachim Popa, 40 centi, Demetrie Filip, 20 centi, Ioachim Frățilă, 20 centi, Nicolae Axente, 25 centi, toți din Calvaser. Aron Bonciu, 10 centi, Șercămare. Maria Șulea, 50 centi, Daia din Visarion Hoisan, 25 centi, Ilie Hoisan, 20 centi, Mihail Hoisan 20 centi, toți din Șarpotoc. Ioan Ionaș, 10 centi, Șola. Ioan Frățilă, 20 centi, Veseud. Ioan Zorca 50 centi, Tanase Micu, 20 centi, Gheorghe Șol, David Bozocea, Nicolae Podariu, fiecare câte 15 centi, toți din Vlădeni. Nicolae Rociu, Nucet, Vasilie Cătană, Simion Colceriu, fiecare câte 50 centi, ambii din Ucea de jos. Ioan V. Dicu, Sașebes, Ilie Drăghiciu, Săsciori. Vasilie Tecusci, fiecare câte 25 centi, Gheorghe Habric, 10 centi, Petru Morar, 25 centi, Vasilie Faur, 25 centi, Iacob Faur, 15 centi, Ioan Faur 15 centi, Iacob Cotroșu, 25 centi, toți din Laz. Stefan Cândea, 20 centi, Hociu, Ioan Popa, 25 centi, Ilie Bogdan 10 centi, Ioan Timar, 10 centi, Andrei Axente, 10 centi, din Vrănci, Gheorghe Ursuț, 15 centi, Pagaraș, Simion Blaga, 10 centi, Răcăș, Avram Vidu, 15 centi, Șomărtin, Ioan Baboș, 50 centi, Axente Celemen, 25 centi, Moise Curki, 20 centi, toți din Archita. Andreiu Sas, 20 centi, George Oțetea, 25 centi, Ambrozie Buzea, Iacob Oțetea, Ioanichie Bernati, toți din Iacobeni, George Sorea, fiecare câte 25 centi, Nicolae Conea, Ioan Albu, ambii câte 10 centi, Simion Stinghită, 20 centi, Ioan Sonea, Ioan Burghișan, ambii câte 25 centi, Nicolae Filip, Nicolae Cismaș, ambii câte 5 centi, Ioan Trăin, 5 centi, Gheorghe Bruda, Nicolae Stan, ambii câte 25 centi, Nicolae Cismaș, 20 centi, toți din Galați. Axente Bodolea, Ambrosie Bodolea, câte 25 centi, din Hundrubechiu. Nicolae Adam, Avis. Barb, Simion Adam, Ioan Adam, câte 25 centi, Avisalon Băluța, 20 centi, Nicolae Stoica 15 centi, toți din Criș. Dumitru Baciu, 15 centi, Chirion Dorca, 10 centi, Joan Dorca, 10 centi, Aftemie Brăța, 20 centi, Nicolae Trif, 15 centi, toți din Agârbiciu. Grigorie Ticușan, 50 centi, din Trapold. Pe lângă acestea au mai donat pentru sfânta noastră biserică următorii: Ioan Dregan din Trapold de prezent în Romania (București) o evanghelie cu litere latine în prețul de 30 cor., un apostol deasemenea cu litere latine în prețul de 18 cor. (ambele legate frumos), și o cruce frumoasă de argint în preț de 24 coroane, alți binefăcători sunt Nicolae Țeșar din Sighișoara, care a donat un rând de odoare bisericești în prețul de 80 coroane; ear mai mulți locuitori din Sighișoara (Valea Vâlcândorfului) au donat alt rând de odoare bisericești (negre) pentru înmormântări în prețul de 70 cor.

Acestor donatori vin și pe această cale a le aduce cele mai sincere mulțămiri. Trapold, la 6 Novembre 1905.

Curiea Muntean
paroh.

Procedura lui Scott

cu stoarceea un oarecare de pește dă cunoscuta emulziune a lui Scott. Numai astfel ajunge unsoarea de pește la adevărata valoare, fiindcă face accesibilă pentru oricine puterea vindecătoare și nutritoare probată, întărește organizmul și-l face rezistent contra morburilor mai bine de cât untura de pește. (13

Emulziunea lui Scott e gustoasă și foarte ușoară la mistuit. *Emulziunea lui Scott* constă din unsoare de pește medicinală din Norvegia amestecată cu hipofosfiți de var și natru.

Pescarul cu batogul cel mare e semnul de garanță al procedurei verificabile a lui Scott.

Se capătă

în toate farmaciile.

Cu provocare la foaia aceasta și pe lângă trimitere a 75 fileri în marce postale se expedează franco sticle de probă prin

Dr. EMIL BUDAI, „Stadtapotheke“
BUDAPEST IV. Váczi-utcza 34/50.

Cor. 2-5

*) Pentru [illegible] în rubrica aceasta [illegible] redacția nu [illegible]

Nr. 38 1906 prot. [27] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **paroh** din parohia **Iclandul-mare**, tractul protoprezbiteral Mureş Oşorheiu, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor preoţeşti din partea statului.

Din şedinţa comitetului parohial ţinută în Iclandul-mare la 14/27 Ianuarie 1906.

Vasiliu Hodoşiu adm. parohial. **Timoftei Florea** notar.

Vidi:

Mureş-Oşorheiu, la 15/28 Ianuarie 1906.

Stefan Rusu protoprezbiter.

Nr. 49 1906. [28] 1—3

Concurs.

Pentru **întregirea parohiei** vacante **Sălpeatra**, din protoprezbiteratul Lupşa, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Doritorii de a ocupà postul vor aşterne cererile de concurs înzestrate cu documentele de lipsă, conform normelor în vigoare, în terminul deschis subsemnatulni oficiu protoprezbiteral. Concurenţii, după prealabila înştinţare aici se pot prezenta şi înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a celebra şi cuvânta.

In conţelegere cu comitetul parohial concernent.

Ofenbaia, 11 Ianuarie 1906.

Oficiul protoprezbiteral gr. or. al tractului Lupşa.

Vasile Gan protoprezbiter.

Pentru domnii preoţi!

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele şi cu păreţi tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului şi cari merită a fi însemnate pentru posteritate."

Conţine 200 foi.

Preţul **6·60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Preţ redus!

Ţara noastră, *descrierea părţilor Ardealului de meazăzi şi Valea Murăşului*, de Silvestru Moldovan, se vinde cu preţul redus de **1 cor.** (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil, la *Librăria arhidiecezană din Sibiiu* (Nagyszeben).

LUCEAFĂRUL

institut de arte grafice şi editură

Budapesta, IV. strada Molnar nr. 10.

Editează:

„Luceafărul"

revistă pentru literatură şi artă, cea mai răspândită şi îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de douăori pe lună, având de colaboratori cei mai distinşi scriitori români.

Directori: **A. Ciura, O. Goga, O. C. Tăslăuanu.**

Abonament:

Ediţia simplă: 1 an **12 cor.**, 6 luni **6 cor.** Ediţia de lux: 1 an **20 cor.**, 6 luni **10 cor.** Pentru preoţi săraci, învăţători şi studenţi: 1 an 7 cor.

„Nuelusa"

revistă umoristică şi satirică ilustrată Apare în mărime de cel puţin 12 pagine ilustrate bogat. 1 an 8 cor., 6 luni 4 cor. Pentru preoţi săraci, învăţători şi studenţi: 1 an 6 cor, 6 luni 3 cor.

Abonamente se primesc şi la Librăria arhidiecezană din Sibiiu (Nagy zeben).

Volume ed. „Luceafărul".

O. Goga: Poezii	cor. 2—
„ „ (ed. de lux) . .	„ 3—
I. Agîrbiceanu: Dela ţară . . .	„ 1·50
I. Ciocîrlan: Traiul nostru . .	„ 1·50
A. Ciura: Icoane	„ 1·20
Z. Bârsan: Ramuri	„ 2·—
M. Gorkii: Nuvele	„ 1·—
Révai K.: Coşbuc Költeményei .	„ 1·50

— Porto pentru 1 volum 10 fil. —

Ilustrate cu motive româneşti, seria de 20 bucăţi 1 cor 20 fil. franco.

„Concepţiunea Mariei" — „Madona Sixtină", două tablouri artistice, franco 1 coroană. (23) 3—3

Se pot procura şi dela Librăria arhidiecezană din Sibiiu (Nagyszeben).

Eu

nu cunosc pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga pistruii şi a avé o colóre delicată a feţii, un săpun medicinal mai bun şi mai cu efect de cât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann (marca doi băieşi)

Bergmann & Co, Tetschen a/E.

Se află de vînzare cu 80 fileri bucata în **farmacia „la urs"** (piaţa mică), în farmacia E. Rummler, Sibiiu, la I. B. Misselbacher sen. (piaţa mare), G. Meltzer (str. cisnădiei şi guşteriţii 25), **prima fabrică transilv. de luminări de stearin** (str. cisnădiei) (89) 21—25 Carol Arz (strada cisnădiei), cum şi în Sighişóra la farmacistul W. Lingner.

A eşit de sub tipariu în Tipografia arhidiecesană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea **I. P. S. Domn Ioan Metianu, archiepiscop şi metropolit** şi se află de vânzare la **Tipografia şi Librăria archidiecesană în Sibiiu** cu preţurile: broşat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9·50 cor.**, ediţie de lux broşat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Pentru pacienţii de stomach!

Tuturor cari în urma rĕcelii ori a prea marei împovărări a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu neregulat 'şi au contras bóle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârciuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach

li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui resultate escelente de mulţi ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruieni renumite şi recunoscute ca tămăduitóre, cu vin bun; întăreşte şi înviorézā organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delătură conturbaţiile de mistuire şi influinţézā puternic asupra nouei formări de sânge sănĕtos.

Prin întrebuinţarea regulată a vinului de burueni bólele de stomach vor fi curate încă în formare. Sĕ nu întârzie nime dar' a-'l folosí încă de cu vreme. Simptome, ca: **dureri de cap, rîgăeli, arsuri în stomach, inflamaţii, ameţeli** cu **vomări**, cari la pacienţi cu suferinţe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni.

Constipaţiile cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie**, precum şi conglomerarea sângelui în ficat, plină şi suferinţele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea şi depărtézā prin un scaun uşor materii stricate din stomach şi intestine.

Faţa palidă şi slabă, anemia şi slăbiciunile sunt de obiceiu urmările unei mistuiri rele a formării insuciente de sânge şi a stării bolnavicióse a ficatului. **Lipsa de apetit şi reaua dispositie**, precum şi **durerile de cap şi nopţile perdute** (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persóne. Vinul de burueni dă slăbitei puteri de traiu un nou şi próspĕt impuls. Vinul de burueni măreşte apetitul, ajută mistuirea şi nutrirea, uşurézā formarea şi schimbarea materiei, înlesneşte formarea sângelui, calmézā nervi escitaţi şi creézā nouā **voe de viéţā**. Nenumĕrate scrisori de recunoscinţā şi mulţămită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vênzare în sticle *fl. 1.50* şi *fl. 2.—* la farmaciile din *Sibiiu, Turnişor, Sĕliştе, Ocna, Slimnic, Şeica-mare, Nocrich, Avrig, Tălmaciu, Boţa, Cisnădie, Poplaca, Gurarîului, Jina, Poiana, Mercurea, Câlnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrifalĕu, Sebeşul-săsesc, Vinţul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beşinĕu, Mihalţ, Teiuş, Blaj, Pănade, Ţapu, Mediaş, Blăjel, Sân-Mărtin, Ibaşfalĕu, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholţ, Făgăraş, Beclean, Câmpulung, Rîmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăştie, Deva, Hunedoara, Haţeg, Luncani, Puj, Ohaba, Ponor, Albă-Iulia* etc. — precum şi în tóte celelalte localităţi mai mari şi mai mici din Ardél, Ungaria şi Austria.

Farmaciile din Sibiiu trimit 3 şi mai multe sticle de vin cu preţurile originale în tóte calităţile din Austro-Ungaria.

Păziţi-vĕ de falsificări!

Sĕ se cérā anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părţile lui constitutive sûnt: Vin de Malaga 50,0 Spirt de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roşu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireşe 320,0, Coacăzā, Aniş, Rădĕcină „Helen", iarba ferului americană, rădĕcina „Entianus", „Kalmus" à 10,0. Tóte aceste se amestecă. dcm. [11] 14—

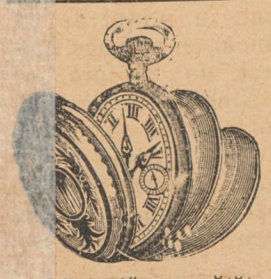

Cea mai mare invenţiune a noului secol

costă numai

fl. 2·55.

E vorba de orologiul de buzunar remontoar de nichel marca „System Roskopf Patent", cu arătător de secunde, a se trage la 36 ore, lucitor, cu mers regulat şi garanţie pe 3 ani. (Un lanţ de orologiu elegant şi 5 juvaericale se adaug gratis). (275) 11—20

Pentru considerenţe bani se dau napoi, deci ori-ce risc este exclus. Trimite cu ramburs sau după primirea sumei.

M. J. HOLZER

deposit de orológe şi aurării, m...

Dietelsg. 73 şi St. Sebastiang...

Liferantul funcţionarilor de stat ces. reg.

preţurilor dela orológe şi aurării gratis şi franco.

Agenţi se caută.

Asemenea inserate sunt imitaţiuni.

Recomandându-se 10 orológe de buzunar unul în cinste

Dr. Petru Şpan:

Idei pregătitóre în pedagogie	Cor. 3·—
Treptele formale ale învăţământului (Ediţia a doua) .	„ 1·60
Povestesti pentru anul prim şcolar (lecţiuni după treptele formale) ediţia II.	„ 2·—
Cărţe de cetire a II-a . . .	„ —·50
Noul Abcdar	„ —·40
Călăuza noului Abcdar . . .	„ —·20
Dr. Daniil P. Barcianu. Viéţa şi activitatea lui	„ —·50

Se pot procura de la

Librăria arhidiecesană.

IULIU ERŐS

Sibiiu, strada cisnădiei nr. 3.

Cel mai mare deposit ardelean de **orologe, juvaericale, aurării şi argintării.** Îşi recomândă preţuri eftine tóte produsele din speciile **orologeriei şi aurăriei.** Schimb şi cumpĕrare de aur, argint, diamant, mărgele, monede de aur şi argint, etc.

Fie-care obiect de aur şi argint, cumpĕrat de la mine, e probat şi esaminat din oficiu şi pe fie-care bucată se vede precis proba oficiósă (k. u. k. Punze), şi afară de aceea se garantézā în scris veritabilitatea obiectelor. [191] 20—29

Preţcuranturi ilustrate la dorinţă gratis şi franco.

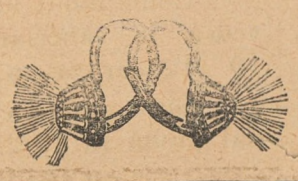

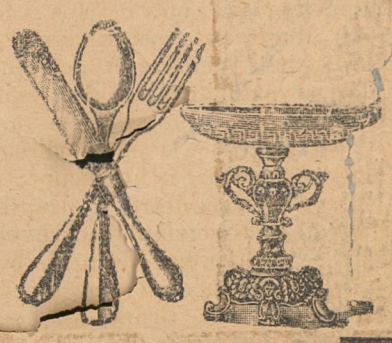

Redactor responzabil Teodor V. Păcăţian.

Editura şi tiparul tipografiei arhidiecezane.